Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Новодністровського міського суду Чернівецької області

09.09.2026

м. Чернівці, 2026 рік

І. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 09.09.2026 групою НПМ здійснено відвідування Новодністровського міського суду Чернівецької області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні представники групи НПМ:

Юрку Анастасія Георгіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Середенко Валерія Вячеславівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лупу Аріна Віталіївна, представник громадської організації (регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

Суд знаходиться за адресою: мікрорайон Сонячний, 24, місто Новодністровськ, Дністровський район, Чернівецька область, 60236.

Керівництво суду:

Цицак Вікторія Любомирівна, голова суду. На момент відвідування голова суду перебувала у відрядженні. Виконання обов’язків голови суду покладено на Луців Олександру Володимирівну, суддю Новодністровського міського суду Чернівецької області.

Савчук Антоніна Петрівна, керівник апарату суду.

Під час здійснення відвідування забезпечено безперешкодний доступ до всіх приміщень. Супровід групи НПМ під час візиту здійснювала керівник апарату суду Савчук Антоніна Петрівна.

Об’єкт відвідування є суд першої інстанції, в якому розглядаються справи, віднесені процесуальним законодавством до його підсудності, а саме: цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, передбачених процесуальними законами.

Новодністровський міський суд має штатну чисельність суддів у кількості 3 осіб, з яких станом на 09.09.2026 фактично здійснюють правосуддя 3.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України через Територіальне управління Державної судової адміністрації України у Чернівецькій області.

Суд розміщується у орендованій будівлі, а саме у багатоповерховому будинку на першому поверсі (фото 1). При вході до суду розміщена кнопка

виклику персоналу для маломобільних осіб (фото 2). У будівлі суду облаштовано один вхід/вихід, який слугує як основним (центральним), так і службовим (конвойним).

При вході до приміщення суду розміщується пост співробітників Служби судової охорони, які забезпечують пропускний режим та здійснюють реєстрацію відвідувачів суду, громадський порядок і захист усіх учасників судового процесу. Наявні система відеонагляду та стаціонарний металодетектор арочного типу (фото 3). Також групою НПМ з'ясовано, що на пості співробітників Служби судової охорони знаходиться медична аптечка для надання першої домедичної допомоги.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, телефони гарячих ліній, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо (фото 4).

У суді на першому поверсі наявна одна зала судових засідань, призначена для розгляду кримінальних справ, обладнана необхідною технікою та технічними засобами фіксування судового процесу з можливістю відеозапису судового засідання. У залі також розміщена кабіна для підсудних з огорожею зі спеціального захисного скла, вікна заґратовані (фото 5, 6).

Конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до суду здійснює Національна поліція України. З початку 2026 року доставлено 4 обвинувачених (підсудних), засуджених.

На час візиту обвинувачені (підсудні), засуджені у суді не перебували. Заявок суду на конвоювання таких осіб на день візиту не було.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 06.11.2024. За результатами попереднього відвідування НПМ встановлено порушення: права на життя; на захист від катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання; прав осіб з інвалідністю; права на професійну правничу допомогу.

Слід зазначити, що станом на 09.09.2026 недоліки та порушення, виявлені за результатами попереднього відвідування, не були усунуті.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Право не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню (стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог пункту 6.5.2. ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди.», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від

17.05.2010 №175 (далі – ДБН Суди), де визначено, що кількість камер для обвинувачених (підсудних), засуджених слід передбачати, виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Натомість в суді взагалі відсутні камери для утримання обвинувачених (підсудних), засуджених. Вони очікують на судове засідання у стаціонарному загородженому боксі, що призводить до утримання зазначених осіб протягом тривалого часу в неприпустимих умовах, до відсутності доступу до питної води та санітарної кімнати.

За таких обставин у суді не може забезпечуватися роздільне розміщення чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також інших осіб. Незабезпечення належними умовами обвинувачених (підсудних), засуджених призводить до порушення їхніх прав на гідні умови тримання під час перебування.

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

2. У порушення норм Кодексу цивільного захисту України та Вимог щодо утримання, облаштування та експлуатації об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, у суді відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

3. У порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН Суди та пункту 13 Інструкції організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), у приміщенні суду маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених не ізольований, оскільки утримувані особи частково конвоюються доступним для третіх осіб коридором, що призводить до порушення їх прав та прав оточуючих на безпеку.

4. У порушення пункту 14 Інструкції для спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених не передбачено бокс або огороджену стоянку та вільний під’їзд до неї.

5. У порушення пунктів 6.5.1, 9.9 ДБН Суди у приміщенні суду відсутні спеціальні санвузли для обвинувачених (підсудних), засуджених.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

6. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і

основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди, у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими, що унеможливлює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

7. У порушення вимог пунктів 5.3.1, 5.3.2 Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), не зважаючи на наявність конструкції, яка використовується для маломобільних груп населення та кнопки виклику чергового біля входу до будівлі суду, такі особи не в змозі без сторонньої допомоги потрапити до суду, внаслідок відсутності поручнів безпосередньо біля початку пандусу. Також пандус має великий кут підйому, що унеможливлює самостійний рух по ньому.

8. У порушення вимог пункту 8.4.2 ДБН Інклюзивність на сходах усередині будівлі не облаштовано застережні тактильні смуги по ширині проходу (плити з конусоподібними випуклостями) або контрастне кольорове маркування для безпечного орієнтування та пересування.

9. Окрім цього, у порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарні вузли у приміщенні суду не пристосовані для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на кріслі колісному потрапити до санітарної кімнати (фото 7).

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Чернівецькій області, Новодністровському міському суду Чернівецької області відповідно до компетенцій:

1. Вжити заходів щодо запобігання порушенням, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Вжити заходів щодо врегулювання питання із укриттям для забезпечення безпеки працівників та відвідувачів суду.

3. Опрацювати питання щодо облаштування у суді камер для обвинувачених (підсудних), засуджених площею не менш ніж 4 м^2, виходячи з розрахунку трьох камер на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ, приміщення конвою і санітарних вузлів.

4. Забезпечити в суді ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камер до зали судових засідань;

5. Вжити заходи щодо облаштування для спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених боксу, огородженої стоянки та вільний під'їзд до неї;

6. Вжити заходів щодо обладнання окремої кімнати для роботи адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими;

7. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду.

До звіту додаються: фотофіксація на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **Анастасія ЮРКУ**

Фотофіксація

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

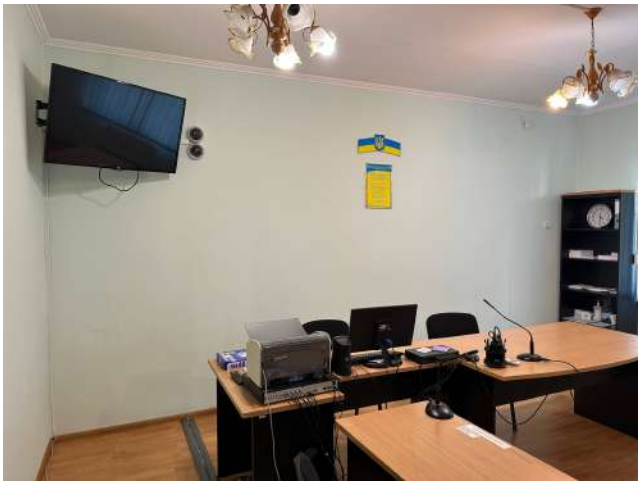

Фото 6

Фото 7

